

Hiet ick soll se vpwecken vā der stat dat ghi
se in verkofft hebbē. ende ick soll uwē loen kie
ten in uw hoeft. end ik soll verkopē uw soene
en uw dochtere in den hande der soen iuda en
se sullē dit verkopē den saben: wāt die hē heeft
dit gespraken. em volk dat vere gesette is to
ept dit in de volke en maket hillich de stat ver
weckt die starkē. All die man die to den stide
dienien moten vpclēmen. maeckt uw ploge toe
swarden en uw spaden to peke. Die knaek spre
ke want ick stark bin komet her voer al volk
all vmb en vmb en werdet vergadert. Dat soll
de here doen sterue din starkē. Dat volk mote
to samen vpstan en vpclēmen in dat dal. Iosa
phat: want dat soll ick sitzen to ordē all dat
volck all vmb ende vmb. Sendet uw seckelē in
dat korn: want die arn is riep gewoede. Kūpt
en nedercle net: want die wijnperse is vul. Die
wynperse vloeyen ouer: want er toeshit is ver
mānichuoldicht i dat volk. dat volck in dem
dael der scheding: wāt na is de toen des hēte
in de daell der schedinge. Sunne en maen sin ver
dunckert. en die steene hebben erē schin to en
getagē. En die here soll roepen vā syon en van
herusalē soll hi geuen sin stēme. end hemel end
erde sullen beweget werden. ende die here is ein
hapen sins volcks ende ein starkheit der kins
der israel. En gi sult weten wāt ick bin de he
re uwt gotwonende in sron in minē hillige te
ge. ende ierusalē sal hillich sin. end die vton. de
en sullen vortmer dat niet doergaen. ende dat
sall geschehen in den dagen sullen die berge vyt
stoeten soticheit en die houele sullē vloeyen mit
melck. ende die watere sullen gaen doer all ri
uetē iuda. en em fontein sal ritganvā den huis
des hēte en ik soll rucht maken de de becke des
dor. Eijpten sal werden in mistrostinge end
ydumea in eyn woesteme der verderfms daet
vmb se quaet gedan hebben tegē die sone iuda
ende hebben ritgestort vschuldich bloet in etē
landen. ende iudea fall in ewicheit bewont wer
den en ierusalē van geslechte to geslechte en in
fall reine maken et bloet dat ick niet getymis
get en hadde en die here soll wonē in syon.

Amos die propheet.

Dat ijste ea. Wo amos prophetert tegen
die rike der van synen der phlistimers tege ey
nu in ydumeen ende die kinder amon.

E worde amos die was in de
wiedē reue welk hi gesie had
de vp israhel in den dagen Jos
sie des konincks iuda ende in
den dagen ierobaz. Joas soen
de konik ouer israhel vor twe
iaren des ertbeuinges en heeft gesacht. Die he

re soll breschē vā syon en van ierusalē sal hi si
ne stēme geue en de schone womin je der herde
sullen screpen end dat ouerst des bergs carme
lis verdroget. Dit secht die here van dren sun
den damasci ende ouer vier en sal ick en niet be
kietendarumb dat se getreden hebben mit yse
ten instrumentē die van galaad en ick sal vuur
senden in dat huys asahel ende salverslindē de
huyse benadab ende ick soll to wiuen den gan
del damasci. *dat is sin starkheit. Ende ick soll
verstroyen die woners van den wēde des af go
des en den die dat koninklike scepter halte vte
den huise der genoechde. en die here secht dat
dat volk van sijen sal ouer geuerde to ci
renen. Dese dingē secht die here van den sijde
gaze en ouer vier en sal ick en niet bekire: dat
umb want hi ouer gebracht gesetz die vulkoes
men geuenckms vp dat se besloeten in ydume
am. ende ick soll senden vrie in de stat gase en
ick soll verslinden et huyse ende ick soll wt der
uen die inwoners van azoten en den koninck
van ascholon. ende ick soll min hāt kieren vpp
Atkaton en all die ouerbleue det philistee sal
len vegaen secht die here. Det secht die here o
uer die sunde tici ende van vieren sal ick en niet
bekieren. datumb dat hi besloete heeft die ruis
kommen geueckms in ydumeen ende en hebben
niet gedechtich ghewest det voorwaerde det bro
dete. ende ick soll senden vrie in den muren tici
dat soll ve: slinden sin huise. Det secht die here
ouer dren sunden edom ende ouer vier en sal ick
niet bekieren: datumb dat hi veruolger heeft si
nen broeder mit dem swerde ende heeft vere
fticht sin barmiherticheit ende heeft sin gram
schap vortan gehalden ende sin vnuerdicheit
bijs an dat ende. Ick soll vryt sende in theman
ende soll verslinden die huyse bosc. Det secht
die here ouer dren sunden der kinder Amen en
de ouer vier sal ick en niet bekieren: datumb wāt
hi heeft die swanger vrouwen vā galaad van
eimander gesneden vmb to verbreiden sin lant
ende ick soll anstecken in die mure tabben vrie
dat soll verslinden sin huise ende screiginge in
den dach des stids ende in vnuweder en in den
dagen der beweginge. ende Melchon soll gaen
in de geuenckms hi ende sin voeten to samen
secht die here.

Dat ij. capit. Wo Amos spricht tegen die
joeden die crastum verkofften

D Te here secht dese dingē van dren sun
den maob ende van vieren soll ick en niet
bekieren. Datumb want hi verbrāt
heeft die gebeynte des konincks van ydumee
to aschen. ende ick soll senden vryt in Moab end
sall verslindē Catioth. ende Moab soll steruen
in ghelynde. *det wapen: ende des stides. A

ende in dem geluyde der blasunen en ik fall ver
stouwe van sinen middel en ik fall doden all
si vorsten mit em secht die here. Dit secht de
here ouer dren sunde iuda en van vieren sal ick
en niet bekieren. Darub want hi ran em gewo
pen heeft die ee des heten ende en heeft niet be
waet sin gebaede: want sin affgoede hebbē sy
bedragen na welke er redere sint gegaen ende
ick fall vuit senden in iuda en dat fall verlins
den iherusalē. Dit secht die here van dren sun
den in israhel en van vieren fall ick en niet bes
kieren: want hi verkofft heeft den rechtuedys
gen vmb siluer end den armē vmb schoen. Die
to weeuwen die hoeffde det armē bauen stoff det
eden. en doen affwyken den wech det optmoe
dicheit. ende soen en sin vader sin gegane to em
re maget vp dat se gewalt doen solden mijne
hilligen namen end vp die kleder die se to pā
de handen *van den armen. Hebben se gesette
to den even bi allen altaten ende hebben gedru
ken wijn der verdoemder in den huise ers gae
des. Met ick heb verduuen van even angefich
te amoereū wes hoecheit was als de hoecheit
der cedarē boem. en hi was starck als die eyc
kelboem. en ick hebbē to weeuwen sin vrucht vā
bauen ende sin wortelē vnder. Ick bin die uw
heftē doen vpklemē van den lande van egip
ten. end heb uw ritgeleit in die wostenie vier
sich iact dat gi besitten sult dat lant det amor
teer. en ick heb verwekt van uwē soenen to p
heren en van uwē iungē die gesalffē end ge
hilligden. Gi soene israhel secht de here is dat
also mit end gi sult schēken den hillighen den
wijn end die propheetē sult gi gebedē seggēde.
Hiet ick fall mechtich ouer uw luden als eyn
wagen knetter mit houw ende die v̄icht fall
wegaen vā de snelle. end de starcke en sal niet
halde sine crafft. ende die vroem en sal niet be
halde sine siele. end dyē dē bagen halde: sal niet
bestan. end die snelle en sal niet behaldē wer
den mit sine voeten. en die resiger en sal nyct
behaldē sin leuen. end die starke vā herē vñ
der den starken fall vleen en naket sin in de da
geslecht die here.

Dat. in. ea. Wo dat volck israhel mit recht
van gaede voer die sunde geplaecht wart.

Gi soene israhel hoert dat wort dat de
here gesprakē heeft ouer uw vp al uw
geslechte dat hivitgeleit heeft rit den
lande egypti spreckēde. ick uw alleyn bekāt rit
allen geslechte det erde. Darumb fall ik visce
ten vp uw all uw boes heide. Hullē twe toe sa
men wanderē dat en si dat en bequeme ware
Sal die lewe breenschen in de busche dat en si
dat hi en weff hebbē. Sal die ionge lewe ge
luyt gheuen van sine hol. dat en si dat hi wat

geuāgen hebben? Hal die vogel vallen in den
stick der erden sunder vogeler? Hal die stick
en wech genomē werden vā det erde et dat ijō
wat geuāge heeft? Hal die trompe geluit ma
kenim der stat end dat volck fall niet vruchteē.
Halldat einch quaet sin in der stat dat die he
re niet gedan heeft: want die here en sal geyn
woert doen dat en si dat hi apēbart sin hemel
scheit to sinen knechte den propheten. Die le
we fall breschen wie fall niet vruchteē. Got de
here heeft gesprakē wie en sal niet prophetēē?
Maket bekant in den huyse Azoti ende in den
huise des lands van egypten end segget. Wer
det vergadert vp die berge samarie en siet vul
raserie in dat middel van en end die verdreeen li
den in even hemeliken kamerē. Ende die here
secht. se en hebben met geweten recht to doen
ende hebben vergadert woestheit ende roest in
even huiseren. Darumb secht dit got die here
Die erde fall werden gekastijet ende vmbgan
ende dim starckheit fall van di getagen werde
ende dim huiset sullen berouet werde. Dit secht
die here wo off de herde rittecht vit des leue
munt twe beyne off dat riterste van emē oer
also sullen die kinder israhell werden verloest
die dat woenen in samarie in de lande des bed
des *dat is des ioedeschen lands. Lende in den
bedde damasci. Die here got det scharen secht.
hoert ende betuget in den huise iacob: want in
den daghe als ick sal beginnen to visiteren die
ouertredinge israhell vp em. soe sal ick ock vi
siteren die altaer bethel. ende die hornet des al
taers sullen werden affgheshouwen ende sullen
vallen vp die erde. en die here secht. Ik soll fla
en dat winterhuyse mit den somerhuyse: ende
die ezelbeynen huyse sullen vergaen ende veel
huyse sullen werden verstroyet.

Dat. in. capit. Wo dat volck vmb die aff
godterie gestraft wart ende dat van to latien
vermaent wart.

Hoert dit woert gy vetten kope *dat
sint gy huyſtouwen det mechtiger. I
die gy sint in den berge van samarien
die ghy vntrecht doet den behouigen ende re
deruet die armen ende die gy segget uwen he
ten halt ende drincket wy. Got die here heeft
geswaren in sinen hilligen: want siet die dage
sullen kommen vp uur ende se sullen vp boete mit
den boemen ende uw ouerbluunge in herē pot
ten ende gy sult vpgaen doet die apeminghe *
det mureū. die eyn tegen die anderē. en gi sult
werden geworpē in armō sprickt de he. Kupt
to betel ende doet quaet to galgalā en maecke
vēl ouertredinghe ende offert uw offerhande

Dat boek

ende teikent dre dinge durende en offert de de
geloofft ende eyscher willighe offerhande ende
baetschapt. **G**ot die here secht aldus heb gy
beget de soene israhel. **H**irumb heb ick uw ge
geuen ein verschreckinge der tande. ***dat is hu**
get in all uwē stede ende gebreke broedes in
all uwē lande. **E**n de here secht gy en fint mi
et weder gekiert to mi ende ik heb van uw re
baden den regē die noch dre maent waren fall
bijs to den arne. ende regen vp die eine stat en
de niet vp die ander. **D**at eyn deil is beregent
ende dat ander dat geyn reghen vp en veelt is
verdorret. ende twe ende drie stede fint gekome
to eynte stat vmb to drincken water end se en
fint niet gesadiget end die here secht gi en fint
niet weder komē to mi. **I**ck heb uw gestage mit
eynen bernende winde ende mit eyne schedeliken
winde. ende die rupe hefft gegeten die vel
heyt uwer hoeue ende uwer wingarden ende
uwer olegarden ende uwer vigenboeme en gy
en fint niet weder gekiert to mi sprickt die he
re. **I**ck heb in uw gesant den doet in den wech
van egypte. **I**ck heb uw iongen geslagen mit den
swerde bijs to der geuenckis uwer perde end
ick heb die vnteyncheit uwer schaer doen vp
stigen in uw nashoelet. ende die here secht gy
en fint niet weder gekomen to mi. **I**ck heb uw
vimbgekiert als got hefft gedan **S**odomā end
gomorram ende gi fint geworden als eyn stok
vntstecken van den branden en die here secht
gi en fint niet weder gekiert to mi. **W**atumb
israhel fall ick dy dit doen mer als ick dy dat
doen fall israhel so werde bereet em to gemoete
to gaen dinen gade. want siet die dat maeckt
die berge ende scaept den wint ende baetscha
pet den mynischē sin straete. en maeckt die ne
uell des morgēs en geyt vp die hoochit der er
den. sin naem is: here got der schaer.

Dat. v. capit. Vā der gedechenis der verle denre pinen des volcks.

Neert dat wort dat ick hebbe ouer uw
setinghe. **D**at hups israhel is geuallen
ende fall niet gedencken weder vp toe
stand. **D**ie iunfer israhell is geworpen in er erde
ende niemand is dye se verwecken fall: wante
dit sech got die here. **D**ie stat dar rit gingen
duisen sullen ingelaten werden hundert. **E**n
de dat vyt ginghen hundert sullen gelaten wet
den tyen. in dem huyse israhell: want dit secht
got dye here dem huyse israhell. **H**oeket my
ende gy sult leuen. ende wylt niet soeken betell
wilt nyet ingaan in galgalam. ende en wylt mi

et oeuergaen in Bersabee: want Galgala fall
werden geleyt geuanzen. ende Bethel fall fin
vnutte. **H**oeket den heren ende leuet vp dat mi
et by auenture dat huys ioseph als vuyt wer
de verbrant ende dat dat verslunde. **E**nde me
mant en sy die vyt doe Bethell. **D**ie ghy verwā
delt dat rechte in vermode. ende latet vpp der
erden die rechtuerdicheyt. ***dat is got.** **D**ie ghe
maeckt hefft die sterren. ***die men den wagon**
heyt in den hemell. **E**nde Ebron dat gestern
te des gesterns. lende verwandelt dye morgē
stunde in duysterns ende verwandelt de dach
in die nacht. **D**ye daet wept den wateren des
meers ende vytstaet die vp dat anghesichte
der erden: die here is sin name. **D**ie bespotter
die verderffins ouer den starcken. ende brengt
vp den mechtigen verderffins. **S**o hebben ghe
hatet die se berispede in der poeten ende se heb
ben versmaet den ghonen die vullenkomeliken
spraect. **D**arumb want ghy beroeuet hebben
den armen ende genoemen hebbet sinen vitue
kaeren toess van em ghy sult tymmen hys
ser van viercanten steppen. ende en sult dat mi
et i woenen. **G**y sult planten den alten werdi
gesten wijsengarden. ende en sult nyet drincken
eten wijn: wante ick bekonne well uwer lunde
ende uwer starcker myndaet. **V**iande der recht
uerdicheyt nyemet ghaue ende verdruct die
armen in der poeten. **D**arumb fall die wise swi
gen in der tijt: want dye tijt quaet is. **H**oeket
guet en met quaet vp dat gy moghet leuen en
de here got der schaer fall fin mit uw als ghi
ghesacht hebbet. **H**atet quaet ende hebbet gu
et leeff ende sitter in der poeten recht vpp dat
by auenturen die here got der schaer verbar
men wyll der ouerbluwinghe Josephs. **H**icūb
secht dijt die here got der schaer. **In alle stra**
ten fall fin schreyen. ende in allen stedendie bu
ten fin fall werden ghesacht we we. **E**nde se
sullen roepen den ackerman toe schreyen ende
toe karmen degene kunnen schreyen. **E**n in alle
weghen fall fin schreyongeh. **W**ante ick fall
doergaen in dat myddell van dy secht dye he
re. **W**ee den genen die begheeten den dach des
heren. **W**at to begheert gy en? **D**ese dach des
heren fall fin duystermisse ende gheyn licht.
Ghelick als eyn man fall vleen van dem ange
sichte des lewen ende em toe gemoete kompt
eyn baer ende geyt in sin hups ende lonet mit
der hant dye an want: ende bijt en eyn slange
fall dye dach des heren nyet wesen duystee
ende oock gheyn licht ende dunckerheit
ende gheyn schijn in em. **I**ck hebbet ghehatet
ende verworpen uw hoechtheide: ende ick en fall
nyet entfanghen den tocke uwer schaere. **I**s
dat mi offert offerhande en gauet ick en fall se

Amos

niet vntfangen. ende ik en sal niet aensien die
gelaesste uwer retten. **N**emet van my dat ge-
ruchte dinte sengen ende ik en sal niet horen de
senge d'ire lyren. **E**nde o'dell sal werden apen
baer als water. ende rechtuerdicheit als eyne
streeke beke. **O** du gude gesinde ysrahel. **H**eb-
ber gy my niet geoffert offerhande in det woe-
ken wertich iaer. **E**nde gy hebt tabernae-
kel gedraghen. **M**oloch uren got ende dat bel-
de uwer aff gade. **D**ye sterne uwes gades siem-
pha ende dye belden die gy uw gemaect hebt
vmb si aen tho beden. **E**nde dye here secht. **I**k
sal uw don wandelen ouer damascum syn na-
me is got der scharen.

Dat sexte Capitell wo de prophete straffet
de twe rike iuda ende ysrahel van dtierley sen-
den ende van der pynen de si daet voer werk-
gen hebben van gade. ende woe got dem pro-
pheten gebot dat hij den ysrahelschen et son-
den apenbaren ende straffen solde vmb dat sy
van een sonden bekijkt woerden.

Uuw dye gy rik sint in syon. en de gy
betrouwien in den berch van samatiel
gy ouersten ende hoeffde des volks de
gy houerdichlyken gaet in dat hysys ysrahell.
Gaet in chalamye ende van dat in dat groete
emath. ende klymmet neder in geth det phili-
steet. ende to all desen riken besiet off er landt
breyder is dan uw lant. dye gy aff gescheyden
sint to den quadern dage ende neket dem stoell
der boessheit. **D**e gy slaept in elpenbenen bed-
den en heft wallust in uwen gesprey. **D**e gy e-
tet dat lam van det scheperien en de kaluer van
dem myddell der besten. dye gy singet toe det
stemmen des psalters. **A**ls dauid hebben si ge-
meynt to hebben de vate des sanges en drum-
ken den wyn vyt schalen ende waren besmyct
myt see kostliker saluen ende en hadde gein
mytlyden vp dyer verderfsmis Joseph. **D**arub
sullen si nu gaen in dat begyn der genre dye o-
vergaen in de geuenkmis. en dat werk der vn-
kysser mynischen fall en wech genomen wet-
den. **G**ot dye here heeft gesworen in sinre sielē
Dye here got det scharen secht. **I**k versinaede
dy houerde dy Jacobs. ende ik haeten sin huse
ende ik sal ouergeuen dye stat myt eten inwo-
neren. **E**nde is dat dat ouerbleue sin tien man
in einen huse. ende dye sullen steruen. ende sin
naeste fall en enwech nemen. ende bernen en
vubb vyt to werpen sin gebente van den huse
ende fall segghen den genen dye is in den kae-
meren des huses. **I**s nemant meer by dy. **E**n-
de hij sal antworden. **H**yt is dat ende **I**k en
vnde gemit meer. lende hij sal em seggen. **S**wy-

ge ende ghedenke niet des heren name. want
siet de here heeft gebaden hi soll flan dat gro-
teste hysys myt vallen en verderfsmissen en dat
mynte huis myt toslytingen. **M**oegen dye
perde lopen in den steynen off mach men ploe-
gen myt buffelen. **W**ant gy verwandelt heb-
bet dat recht in bytterheyt ende dye vruchte
det rechtuerdicheit in warmoede. **D**ye gy uw
verblydet in niet ende segghet. **E**n hebben wy
mit in vns sterckheit anghenomen horne. *****
dat is hebben wy yet rydlike macht werkregē
ouermyddelst vns eygen macht. **W**ant syet
speikt die here got der scharen gy huissgefinde
ysrahell. ik soll verwecken vp uw eyn volk: en
dat soll uw verderuen van den ingange emat
bijs to der beke det wostenyen.

Dat seuende. **C**a. van den dren gesichtē de
dy prophete sach vyt welken den propheten
grote tribulacien vntstonden. ende wo sin ver-
uolgets geplaecht woerden.

Got dye here heeft my dit aepenbart.
Siet dye macker der keuetē in dat be-
gyn als dat korn begynnet toe sprute
ouermyddelst den auent regen. en sie die laet-
ste trit na dem scherre des konyiks. en dat ge-
schach als *****dy vylheit der keueren. **I**volen-
det hadde to eten dat kryt der erden sprack
ik **H**ere got. **I**k bydde dy wes genedich. wie
sall verwecken iacob. want hij noch klein is.
ende dye here verbetinden sich daet ouer ende
sprak. **D**at en sal niet syn dyt heeft my geapen-
haert die here got. en sie got die here heeft ge-
ropen dat geticht to dem vuur ende heeft ver-
flunden die diephheit der watere. ende heeft toe-
samen vertert ein eyn deil ende ik heb gesacht
here got ik byd raste. wye soll verwecken **I**a-
tob want hij klein is. **E**nde die here verbet-
den sich dat ouer ende sprak. **D**yt en sal oock
niet syn. **G**ot die here heeft my geaepenbaert
des dingē. en siet die here was staende vp ein
re muren beworpen myt kalke. en in sinre hat
was ein trufel vol kalckes. ende sedē toe my
wat suisstu Amos. **E**nde ik sedē: ein trufel des
kalckes ende dye here heeft gesacht. **S**yet ich
sall en wech nemen myn trufell. *****dat is myne
beschermis. **I**n dat middell myns volks ysra-
hell en ik en sal voortmet dat vp si niet leiden
ende die hochde des affghaets sullen werden
verstuert. ende de helichmaekinghe ysrahels
fall to niet werden en ik soll vpsta vp dat huis
Jeroboams in dem swerde. **E**nde Amalias de
priester bethell heeft gesant to den konyk ys-
rahell Jerowam seggende. Amos is tegen di
vgestaen in dat myddell des huses ysrahell

Dat boek

Dat lant en fall niet moghen verdragen all syn woorde. want dyt secht Amos Jeroboā sal steruen in dem swerde. ende ysrahell fall gaen geuangen vpt synen lande. Ende Amasias hefft gesach to amos. Du suyst dye apenbaringe gaeſt. Ga ende vlie in dat lant van iuda: en ete dar broet ende prophetiet dat. ende en wil voortmeet in bethel met propheti:ren want dat helichmakinge des konynks is ende dat huys des riks. Ende amos hefft geantwoort en gheſacht to amasiam. Ick en byn ghein prophete noch propheten soen. met ik byn ein dye myt beesten vmbgeit en ik stelle die wylden vygē boeme. En die here hefft my genomen doe ick volgeden den beesten. en de here hefft gesach to my. Ga en prophetere iuynen volk ysrahell en nu hore des heren wort. du sechst Du en salt niet prophetere vpt ysrahell en niet drupen vpp dat huys des affgaets. Darumb secht dyt de here. Dyn wyff fall ouerſpyll doen in der stat Dyn sone ende dyn dochter sullen vallen mit dem swerde. ende dyn lant fall by dem lot gemeten werden. ende du salt steruen in dat beuleke lant. ende ysrahel fall gaen geuanghen van synen lande

Dat achte Ca. woe dye prophete dye plagen der tien geslechten touoeren sache: vmb dat sy ghesondicht hadde in gyricheit. ende woe sy twyterley darumb geplaecht worden.

Got de he heft my gesach dese dingē. Sye ein hake der appel. ende die here sprak. amos wat suystu? En ik sprack. Emen haken der appell. ende de here hefft gesach to my. Dat emide is ghekommen vpt myn volk ysrahell. Ik fall niet meer denken dat ik dat voerby ga. Ende got dye here secht. Dye pylers des tempels sullen kraken in dem dae ge. vyl sullen steruen ende in allen steden fall werden enwech geworpen dat swygen. Hert dyt dye gy verdruckt die armen ende doet die behouige erde gebtek hebben en legget waner fall de bouwe vorby gaen. dat is dye tijt der ouerloet. Wanner fall de vrgan dat dat koe ne dure werde: dat wy verkopen vnde kopen schop ende die sabbath. dat men raste vā der kopen schop. en open vnde korn ende vermyne die mate. ende vermeren dat loen ende insetten vals gewrycht vpt dat wy besitten moghen in siluer die behouigen. en de armen verschoen en moghen verkopen dat kaff des korns. De here hefft geswaeren in die houerdye Jacob: ick en fall niet vergeten bis to de emide alle werken. Hall hijt ouer niet bewecht werden die erde en fall niet beschreyen all de inwoner der erden. Hy fall vpklymmen als een gantsc vloet

ende sal werden vitgeworpen en neder vlogen als dye reuyn egypti. en dye here sede in de dagē sal dit geschyen. dye sonne fall vndergaē an de myddage ende ik fall verdunkelen doen. dye erde in de dage des lichts. en ik fall doen verwandelen ure hoochtime in schreyen ende al re rugge don brengen einen sack. en vpp al hof de bloetheit van haren. ende ik sal si settē als schreyen eins eingen soens ende er ijeste als eenen bytteren dach. Dye here sprak. Dye dage komen ende ik fall vytſenden hunger vpp de eternit. hunger des broets noch doest des waters. met vmb to horen des heren wort. ende si sullen beoert werden van dem einen met to dem anderen. ende sullen vmb gaen van noordē to dem osten ende sullen soeken des heren wort. ende sullen niet vinden. in den dagen sullen de schon megede ende iungelinge vntbreken vā dooste. dye sweten in die myssdaet van samatiē ende seggen. Van dyn got lefft. ende de wech van bersabee lefft. ende si sullen vallen en voortmeet mit wedet vplaen.

Dat negende Capitell is van der prophete amos vpt dye twe geslechte woe hi en et plaege touoren sede. ende woe sy daet na dor got getroest sollden werden.

Hic heb den heren sien staen vpp den altaer ende hij sprak. Bla die dor des tempels. Ende die ouersten sullen werden beoert. want gyricheit is dat hoeft alle mynſchen ende ik fall den lesten doden in dem swerde. Sy en sullen niet moghen vlyen: ende nemant sal behalden blyuen van den genen de daer vlyen. Is dat si neder klymmen to det helen: myn hant fall si weder vytleyden van daer ende wert si vpklymmen to dem hemell: ik fall si van daer nedet trecken. ende is dat si verhuet waren in dat ouerst des berges Carmeli: ik sal si vndertooken ende halen si van dat. ende weet saeke dat si sich verborgen van mynen ogen. in dye dyepre des mers: ik fall dat ghebeden der slangen dye fall si byten. ende weet dat dat sy gitingen in geuenkms by eten vyan den ick fall dat ghebeden dem swerde dat fall sy doet staen. ende ik fall settē myn ogen vpp sy in quaet ende niet in guet. ende dye here got det scharen dye dat roert dye erde ende si toebrukt ende all dye daat in wonen sullen schreyen ende een ygelik fall vpklymmen als een reuyn ende neder vlyen als dye vloet egypti. Dye tymerd in de hemell sin vpklymminge en hefft gesticht syn wonige vpp de erde. dat sin de vier elemēre deser kleyn sin to tekenē regē de hemel. de ropt de waterē des mers en stort de vt vpp de breithat

Dat boek Abdye

der eden. De here is syn naem. die here secht
Gy kinder van ysrahell sit gy my niet als kyn
 der der ethyopyen? En heb ik niet ysrahel doē
 vp klymmen van dem lande van egypten ende
 dye palestinen van capidocien en citien van ci
 renen? Hyet des heren ogen sin vp dat sun dy
 ge tuk dat ik fall dat towriuen van de anschyn
 der eden nochtant verderuende en fall ik myt
 vernichtē dat huys iacobs sprake de here. wāt
 sit ik fall gebeden ende fall slaen in allen volck
 dat huis ysrahell Als geslagen ende gheschut
 wet dye wete in dem seue ende een stem en sal
 niet vallen vp die erde * dat is van mynē mor
 den en fall gēm roby gaen dat en fall g·schyp
 en all dye sunders myns volks sullen steruen
 in dem swerde dye seggen dat quaet en sal niet
 neken en dat quaet en fall niet komen vp vns
 In de dage fall ik verwecken dat tabernaekel
 dauids dat reuualen is ende ik sal weder tyt
 meren de teten sinre muren en ik sal weder ma
 ken dat daer geualen is ende ik sal en wedder
 tymmeren als in de alden dagen dat si besitten
 mogen dye ouerblyuinge vā ydumeē en al bei
 den darūb wāt myn naem is angeropen vp si
 dat secht die here die dese dinge deit. Die here
 secht si at de dage sullen kommen en die ploeger
 sal angripen di n meyer ende de treder der my
 paesden genen dye dat saet lepet. en de ber
 gesullen drupen soticheit. en al die houelē sul
 len geburet werden. en ik fall bekijren die ge
 uenkens myns volks van ysrahel. en si sullen
 tymmeren die stede die woest sin ende verlate
 ende sullen dat in wonen ende sullen patē wi
 gaden. en drinken eren wyn en sullen maken
 houe ende eten die vrucht dat aff. en ik fall sy
 patē vp erde. en en fall si vortmet niet vro
 den van eten egenen lande dat ik en gegeuen
 heb sprak die here din got

Abdyas dye prophete.

Dat ijerste. ca. wo abdyas den ydumeers er
 restorunge ende plaegē touoren sede vmb die
 sonde erre houerdicheit ende woe dye ioeden
 getrost sullen werden dor castum.

At gesichte Abdye. Dyt secht
 got dye here to edom. Wy hebbē
 ein gehoer gehoert van de heren
 en hy heeft gesant einen baeden
 to de heide. Staet vp en laet vns
 tosamen vpstaen tegen si in den strijt. Hyet ik
 heb dy klein ghemaect vnder den heiden. Du
 byst seer versmaelik. Dye houerdye dyns her
 te heeft dy vpgehauen du de du wonest in de
 tien der steyn ende verheffst dynen stoell. De
 dn secht in dynen herten wye fall my nedder
 trecken vp dye erde. Ist sake dattu verheuen
 werst als dye art ende setrest dyn nest vnder

dye sternen. De here secht ik sal dy vnder trec
 ken van daer. Weert dat dye dieue waren in
 gegaen to dy Ist sake dat dye morder weie
 ingegaen to dy in der nacht woe soldstu heb
 ben geswegen? Solden si niet gestalen hebben
 dat en genoch hedde gewest? Weert dat dye
 wynlesers waren inghegaen toe dyen solden si
 niet dye druijen gelaten hebben? Wo hebben
 si vndersocht Esau? Hy hebben vadersoacht si
 ne verborgen dynge. Toe de emde hebben sy
 dy vrytgesant. All de man dins verbouts heb
 ben dy bespot. Dye man dins vreden hebben
 ouerhant gehat tegen dy: dye myt dy etē sal
 len lageleggen vnder dy. Geme wyssh. it en is
 in em. De here secht en fall ik niet in de daege
 verderue dye wylsen van ydumeen en dre wyl
 heit van de berge Esau. En din sterken van de
 suden sullen vruchten: vp dat wi gae dye in in
 van dem berge Esau vmb den doetslaich en de
 vmb dye boeshheit tegen dynen broeder iacob.
 Beschemms sell dy bedecken en du salt vergā
 in der ewychheit. In de dage do du stondest te
 gen en do dye vremden wingen sin her en dre
 van buten ginghen in syn porten. en vp ihilā
 worpen si loth ende du weerst oek als en vā
 en. en in de dage dyns broders * dat is in de
 dage sinre restorungen Isaltu en niet verl. nae
 den noch in dem dage sinre ellendicheit * dat
 is in sinre geuenkms. Len du en salt niet verblī
 den vp dye kinder iuda in dem dage ecce ree
 derfms. en du en salt niet groet maken dynē
 mont in de dage der nowicheit. Noch gy ei
 sult niet ingaen in dye porte myns volks in de
 daege ers valles. noch du en salt en niet ver
 sinaden in sinen quaede in dem dage sinre re
 derfms Ende du en salt niet vrytgaen tegen
 sin her in de dage sinre verwoltinge: noch en
 salt niet staen in den vrgengen der wege vmb
 doet to staen dye vlijen. en en salt niet besluts
 dye ouerblyuen van em. in dem daege der be
 droffnis. want ser na is dye dach des heren
 vp all volk. Als du gedaen hest sal dy geschiž
 Ik sal knren din wedergeldinge in dyn hoeft
 Want als gy gedrunken hebt vp mynen heli
 gen berge sullen drinken al volke ewichlik en
 sullen drinken ende verlinden: ende sullen syn
 off sy niet en werten. ende in den berge syn sal
 syn gesontmakinge. ende hy sal wesen hlich
 en dat huis gesyn van iacob sal besittē de gene
 die en beseten hebbē. en dat huis iacob sal wes
 sen vuit ende dat huis ioseph ein vlamme ende
 dat huis Esau ein stoppe ende sal werden vnt
 steken in en: ende sullen si verlinden ende gēm
 ouerblyuinge sullen syn dat huis Esau. want
 die here dat gespraken heeft. ende dye sint yn
 dat suden sullen to erue vntfangē den berch E
 sau en de sin in den veldē philistijm sullen besittē

Dat boeck Jone

de lantschop offray m ende dat lāt vā samacien
ende Henyamyn fall besitten galaad ende dyc
ouerwādelinge des hers der kmder ysrahel sal
besitten all dye stede der chananeen to sarepta
to dye sydomer ende die ouerwādelinge vā ihe
rusale m dem boschoro is fall besitē de stede des
sudens. ende die ghesontmeket sullen vmb klym
men in den berch syon vmb to ordelen de berch
Csau ende dat tik sal sin dem heren.

Jonas dye propheete

(Dat ijste ca. wo Jonas gesant wart to pre
ken den van nimue ende wo hy vlo in tarfis en
de woe hy vmb sine vngehorsamheit wyll yn
dat water geworpen wart.

Jnde des herē wort geschach to
ionā die sone was amath seggē
de. Sta vp en ga in de grote stat
minue en preke daer in. want ere
boess heit is vpgeklūmen vor my
En Jonas was vpgestan vmb to vlien in tac
sis vā de ansicht des heren. en is nedet gestegē
in ioppen en heft gevūden ein schep varendē
in tarfis. en gaff sin scheploen. en stech nedet
in dat schep vmb myt in to vatē in tarfis vā de
ansicht des heren. Mer die here heft gesant
ein en groten wint in dat met en een groet v
weder is geworden in dem met ende dat schep
was in anjet dat dat verderue sollde. en de sche
pers vruchten en de mā hebben gezopē toe etē
gade. en si hebben vrtgeworpen in dat met de
vare vmb dat schep to verlichten. En Jonas is
neder gestegen to dem bynnsten des scheps
ende slep myt swaten staep. en de sturmā is ge
gaen to em en heft gesacht. wat slepstū? Sta
vp ende roep an dinen got of got by auenture
tryll dencken vp vns dat wy niet en verderue.
en ein ygelik man sede to sinen gesellen. Koe
met laet vns werpen dat lot watumb dat dit
quaet vp vns gekomē is. en si worten dat lot
ende dat lot ryll vp Jonā en si hebbē gesacht to
em. Seg vns vmb wat sack is vns dat quaet
gekommen: wat is din werk welck is din lant
wat geistn off vyt wat volk bystu? En Jonas
heft gesacht to en. ik byn eyn hebrees mische
ende ik vrucht den heren got des hemels de ge
maekt heft dat met ende erde. en de mā vruch
ten myt groten vruchten en hebbē gesacht to
em. Watūb heftu dit gedā? Want de mā be
kāden dat hij vlo van de ansicht des herē wāt
Jonas had dat en apenbart. en si seden to em
wat sullē wy dy doen dat dat met vphalde vā
vns? Want dat met bulgerden en vpuloeden
ouer sy. en hij heft ghesacht to en. Nemēt en
werpet my in dat met en dat sal vphalden vā
uw. want ik weit dat vmb mi dit grote vnwe
der is vp uw. en de mā roeden vmb weder toe

komen to lande ende si en mochten niet. want
dat met gink en vpvloyden vp si. en si repē to
dem heren en se den. Wy bydden here dat wy
niet en vergaen in dat leue deses mans. en en
wyll niet geuen dat vnschuldige bloet vp vns
want du here heft gesant ionam: ende hebben en
geworpen in dat mer. ende dat mer lete vāsin
re vpuloedingen. ende dye man vruchten myt
groten vruchten den heren ende offerden offer
hande dem heren ende laeffden geloefste

(Dat ij.ca. woe dye vryle Jonā verlunde. en
woe Jonas dor sin gebet weder to lande quā.

Jnde de here had bereit eine grote vys
dat hy Jonā verlinden solde. ende Jo
nas was in des vys buyk dre dage in
de drie nacht. en Jonas heft gebeden toe dem
heren sinem gade vyt des vys buyk. en heft ge
sacht. Ik heb geropen in mynen redrete toe
dem heren ende hij heft my verhort. Ik heb ge
ropen vā dem buyk des wallusses. en du hest
myn steme gehort en du hest my geworpē in
dat diepe en in dat hert des mers en die vloet
heft my vmbuangen. All dm storme en vloe
de sin vp my gegaen. ende ik heb gesacht. Ick
byn geworpen van dem ansicht dinre oghen.
nochtant fall ik weder sien dm en heligen tem
pell. Dye water hebben my vmbuagen bys to
mynte sielen. Dye affgront heft my vmb'egē
Dat met heft te dekt myn hoeft. ik byn ned
der geklūne to den vtersten der berge. De grī
delen der erden hebben my beslate in ewicheit
ende du hē myn got salte weder vphessen mi
leuen van der verderfins. Do mynre sielen bā
ge wart heb ik gedacht des heren vp dat min
gebet kome to dy to dynen heligen tempell. de
dat bewaren ydellheit sullen et termheitheit
achter laten. dat is si maken sich vnterdich
to vntfangen de termheitheit gā. Met ik
fall dy offeren in der stemen des laeffs. ick fall
betalen all dat ik gelaeft heb mynen heren vā
selicheit. ende die here heft gesacht to dem vī
se en hij heft vytgespegen Jonā op de erde.

(Dat derde Capittell. woe dye nyminuen vmb
dye predycate Jone bekijkt woerden van etē
sonden. ende godt etē verberinden.

Jnde dat wort des heren is gespraken
anderwerff to ionam. Sta vp ende ga
in dye groete stadt minue. ende vert u
dige dat in dye rede dye ick s̄freke tho dy en
de Jonas is vp ghestaen. ende is gegān in Ny
nyue: nae den woerden des heren. ende Nys
mme was ein grote stat driet dachreysen. ende
Jonas begunde vmb to gā in de stat em dach
vart ende reep en sede. na vertich daeghen fall

Dat wecke Nychee

ninius vmb gekijct warden en de ma van ny
muc hebben gelust in den heren en hebben ges-
proket vasten en sin gekleit myt secken van de
meisten to den mynsten. en dit wort is geko-
men to dem konyng van ninius en hi is vpge-
staen van sinen stole en hefft afgeworpen syn
kleyt van em ende hefft angetagen einen sack
en hefft geseten in dye asse ende hefft doen ro-
pen ende seggen in ninius: vyt de in onde des
konyngs en sinre vorsten seggende. mynschē
ende beesten ossen ende klein besten en moten
mit eten noch geuoet werden noch water drin-
ken en dye minschē mote gedekt werden mit
secken. en die beesten mote ropen to de heren in
sterkheit. en een ygelik man moet sich kijren
van sinen quaden wege en va d' lōfheit de is i
een hāden. Wie weit off die hec bekijct sal wer-
den ende vergeue. en got sal wederkjēt va sine
toen en wyt met en verderue. En got heft gehē
et werk wat si gekijct sin va erē quade wege
en got hefft sich verbernt vp dat quaet dat hi
gesprakē had en to do en het des niet gedā.
Dat i.ca. wo ionas gequelt wart va gaede

Inde ionas is gequelt myt groten ver-
driet en is tornich geworde en hefft ge-
kōde to de heren en hefft gesach. Here
ik byd: en was dat in et myn wort do ik noch
was in mynen lande. **D**arū dacht ik to vlyne
in tharsis. wat ik weit dattu bys got guddie-
ren en berinhertich en van vyll berinherticheit
en vergeuende de myssdaet en hec ik byd dy nur
nym myn siele van my wat die doet is my be-
dan dat leuen. En die here sede. meystu dattu
van recht tornich byst. En is vyt gegaen van
de stat en hefft gesete tegen dat ostē der stat
ende hij had em selff gemaekt einen schem: en
had dat vnder geset in de scheme bīs dat hij
sege woe dat in der stat geschege. en die here
got hefft bereit ein cyloff en dat quā vp ionas
hōft en vp dat dat were ein schē vp sinen hof
de en bescheiden wat hij had gearbeit. en io-
nas is verblint van de bedeksel myt groter blint
schopende got bereiden einen worm in de ryp-
gange der dageraet des andere dages en hefft
geslagen de deksell ende si is dorre geworden.
en do die sonne was vp gegaen hefft die here
geboden der hytren ende bernenden wynde en
die sonne hefft geslagen vp ionas hoeft. en
hij is heit geworden ende hij begerde sinre selē
dat hij steruen mocht. ende sede. to steruen is
my beter. da to leuen en die here hefft gesach
to ionas. Meinstu dattu myt recht tornich bist
vp die deksell. ende hij sprak ik byn myt recht
tornich to den do de to en die hec hefft gesach
du bedroeft dy ouer die bedekseln datū du
niet gearbeit en hest noch du en hest si niet do-
wassen want sy in emre nach vp gegaen is en

100
vp emre nacht vergāgen is: sal ik dan niet spa-
ren minne der groten stat dat in sin meer dan
hundert ende twintich dusent mynschē de met
en weyten vaderscheit tussen erre rechter hang
ende luchter hant ende vull beesten.

Micheas die prophete.

Dat i.ca. wo Micheas ppheetierden tegen
psahel ende iuda myt dreginge des heren.

DEs heren wort dat gespraken is
to mycheā vā moralten in de da-
gen ioatā achaz ende ezechie der
konyng van iuda dat hi gesien
had vp samarien en iherlm̄. Hōrt
al volk ende de erde ende er volheit moet aen
merken en die here got si uw in ein getuch die
here vyt sinen heiligen tēpel. wat siet die hec soll
vytgaen van sinre stat ende soll neder klymen:
ende soll tredē vp die hochde der erde en de ber-
ge sullen versiert werden vnder em ende die dae-
le sullen gesneden werden als was van teghen
wordicheit des vuers. alls water dat haestlik
neder lopt. all dyt soll syn vmb die myssdaet ia-
cobs ende vmb der sonden vpyll des huisē ysel-
welk is die myssdaet van iacob? Is dat niet sa-
maria? Ende welk sin de hoecheide van iudas?
Is dat niet iherlm̄? Ende ik sal setten samarien
als einen hoep stein in de acker wannet de wyp-
gart gepaet wert. ende ik sal neder trecken sin
stein in einen dall ende ik soll apenbaren sin fū-
damente ende all sin belde sullen to samen ned-
vallen. ende all er toen soll werden gebriat myt
de vuyre. ende ik soll setten all er af gade in ver-
derfsmis. wat si van gemeyner wyuen loen ve-
gadert sin ende sullen wederkjēt myt gemey-
ner wyff loen. H̄ijt ouer soll ik schreyen en wey-
nen ik soll gaen beroefft ende naakt ik soll mae-
ken geschry als de draken: ende weynen alls
dye strus want gein hapen en is to erre vūde
want si is gekomen to iuda ende hefft gerott
de poerten mys volks bīs to iherlm̄. En wylt
niet baetschopen in geth en wylt niet schrey
en myt tranen in dem huse des puluers bestro-
wet uw myt assen. en syet uwe schoene woe-
nyngē soll uw sin ein schemelik beschermij ge-
Sy en is niet vitgegaen de daer woent in dem
rytgange. dat huis uwer nabersen soll vntfa-
gen dye strowinge van uw dye sich selff be-
staen blift. want si is krank geworden in dat
guet dat dat woent in bytterheit. Want dat
quaet is neder gestegen van den heren in die
porten van iherusalem. dat gericht der wage
is ein verwonderinge den genen de woenen in
lachis. Dye dochter van sion is ein begin der
sonden. want in dy geuonden sin de sondē ysel-
datū soll geuen die konynck van assyrien. loc